

Colecția: Roman Fiction

Lector: Nicoleta Arsenie

Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu

Coperta: Florin Afloarei

Editura IDEEA EUROPEANĂ

O.P. 22, C.P. 113, București, 014780

Tel./Fax.: 021-2125692; Tel.: 021-3106618

Comenzi carte prin poștă:

Tel.: 021-2125692

E-mail: office@ideeaeuropeana.ro

www.ideeaeuropeana.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ALCAZ

Adam - Vara : roman / Alcaz. - București : Ideea Europeană, 2018

ISBN 978-606-594-660-6

821.135.1

ALCAZ

ADAM

Vara

Roman

Cuprins

PROLOG.....	9
PARTEA ÎNTÂIA. FEDIA	59
PARTEA A DOUA. CLAUDE.....	129
PARTEA A TREIA. KOUAKOU	181
PARTEA A PATRA. KOFFI	241
PARTEA A CINCEA. KONE.....	281
PARTEA A ȘASEA. CACOURIS.....	341
PARTEA A ȘAPTEA. FREDERIC	381
TOAMNA.....	425

PROLOG

1.

Africa m-a cucerit din primul moment! De când am coborât din avion, la aeroportul din Vridi, Abidjan.

Amestecul de aer umed cu sarea de mare m-a învăluit de la primele trepte ale scării. M-am oprit la jumătatea coborârii, ca să mă impregnez de acest amestec necunoscut, care evoca în fundul conștiinței mele un fel de „cunoscut deja” și de „ciupește-mă, visez”. În spatele meu, colegii se opriseră și ei, nu ca să admire acest continent încă sălbatec, ci ca să lupte împotriva dificultăților de respirație a aerului încărcat cu peste optzeci la sută de umiditate.

– Doctore!, i-am strigat doctorului Gheorghiu, învățați-i pe prietenii noștri cum să se adapteze acestui climat!

– Trebuie să mă ocup, mai întâi, de mine!, a fost răspunsul.

După controlul vaccinului obligatoriu împotriva febrei galbene, ne-am dus în sala de recuperare a bagajelor, unde se înghesuiau, se certau și se insultau grăsaneele „mamies” africane, grăbite să-și recupereze baloturile enorme cu „wax” – pânză din bumbac imprimat, pentru „pagnes” (rochii tradiționale) – cumpărate în Olanda. După recuperarea bagajelor, am ieșit în hol, unde o armată de hamali, de șoferi de taxi, de cerșetori, de vânzători ambulanti, cu tot felul de nimicuri, ne-a înconjurat, încercând să ne smulgă valizele, portofelele sau măcar ochelarii. Eu îi avertizasem pe colaboratorii

mei să se protejeze singuri, fiindcă polițiștii erau absenți, ocupați să dirijeze o circulație haotică.

Din fericire, colegul Marinescu reușise să-și facă drum prin această masă umană, cu ajutorul coatelor și, mai ales, a înjurăturilor, ca să ajungă la noi, să ne salveze, aproape intacti.

– Domnule Logan!, a strigat, luându-mă în brațe, ați reușit! Tovarășa a acceptat, până la urmă!

– Ei, da!, i-am răspuns. Grație ministrului.

– Salut și bun venit!, s-a adresat celorlalți. Veniți, am un autobuz care vă așteaptă.

Alături de autobuz, un bărbat plăcut, de vreo patruzeci de ani, ne-a salutat, zâmbind:

– Bine ați venit! Sper că această călătorie cu UTA a fost agreabilă.

Marinescu ni l-a prezentat:

– Acest domn se numește Phillipe Breton – care, totuși, nu este din Bretania –, dar care este reprezentantul ONUDI-ului în Coasta de Fildeș.

– Domnule Logan, mi s-a adresat Breton, doream să vă cunosc, fiindcă Domnul Marinescu nu mai știa cum să vă laude.

– Nu-l ascultați, Domnule Breton, este un mare mincinos.

– Mi-am dat seama, a spus, râzând. Veniți în mașina mea, vă rog!

– Scuzați-mă, dar nu vreau să mă separ de echipa mea.

El a zâmbit și a continuat:

– Vă înțeleg. Ne vedem, atunci, la hotel.

Hotelul ales de Breton și de Marinescu se afla în cartierul numit „Plateau”, în centrul orașului, aproape de sediul ONUDI. Repartiția celor șase camere a creat o dispută verbală care a durat aproape o oră. Până la urmă, cuplurile s-au format și au rămas neschimbate

până la sfârșitul misiunii noastre: profesor-profesor, șofer-șofer, șofer-operator chimist, doctor-economist, cineast-inginer mecanic și, în sfârșit, Marinescu și eu.

Breton, care nu ținea să participe la discuțiile noastre, ne-a invitat la biroul lui, ca să punem la punct etapele expediției noastre. Imobilul „La Pyramide”, în care el ocupa jumătate din primul etaj, avea într-adevăr forma unei piramide, fructul imaginației unui arhitect pasionat de egiptologie. La întrevvedere, am mers numai Marinescu și cu mine, ceilalți dorind să viziteze orașul sau să se odihnească.

– Domnilor, a început gazda noastră, vă reamintesc că mâine este 25 decembrie, marea sărbătoare a Crăciunului. Timpul este superb și am programat, cu familia mea, o ieșire cu vaporul, pe mare. Și sunteți invitații noștri!

Marinescu m-a privit, l-a privit pe Breton și a oftat:

– Eu sunt un evreu fricos, mărturisesc. Marea nu m-a atras niciodată. Călătoria de la Hamburg la Abidjan mi s-a părut interminabilă. Prefer să rămân la hotel și să pun la punct, prin telefon, cu biroul ONUDI din Ouagadougou, localitățile în care ne vom opri pentru demonstrațiile noastre.

Breton a zâmbit și i-a precizat:

– Mâine și poimâine sunt sărbători, chiar și aici, în Africa. Nu veți găsi pe nimeni la Ouaga.

– În cazul acesta, voi lucra singur. Am atâtea lucruri de făcut, de când șeful meu drag, aici prezent, mi-a înfundat până la urechi cascheta de amiral.

– Care, i-am răspuns, vă stă foarte bine! Iar eu, m-am adresat lui Breton, sunt încântat să sărbătoresc în modul acesta nașterea lui Isus. Îmi pot permite să aduc încă doi din colaboratorii mei?

– Bineînțeles Vaporul meu este destul de mare... veți vedea. Invitați pe toată lumea!

– V-ați gândit la cine?, a vrut să știe Marinescu.

– La Sandu, cineastul, și la Vasile, inginerul. Fiindcă ceilalți...

2.

Sandu a acceptat imediat, entuziasmat:

– Extra! Plimbare minunată, care-mi va da ocazia să încerc noua cameră, pe care am luat-o cu mine!

Vasile, din contră, mi-a mărturisit, încurcat:

– Sunt prea bătrân pentru asemenea aventuri, Domnule.

Ceilalți, așa cum mă așteptam, au refuzat invitația, preferând piața africană și laguna Ebrie.

Vaporul lui Breton era, într-adevăr, mare. El ne aștepta într-un port de vapoare, din Marcory, unul din cartierele elegante din Abidjan, cu cele două motoare demarate. La bord, familia Breton-ului nostru normand – era din Honfleur – și cu doi africani: boyul și mecanicul vaporului. Reprezentantul ONUDI-ului ne-a prezentat soției și mamei lui, care ne-au primit amândouă cu căldură; cei doi băieți – 9 și 12 ani – erau ocupați cu examinarea cadourilor primite în ajun de la Moș Crăciun. Privindu-i, am simțit inima strânsă, gândindu-mă la Alexandru, care era fără mine, pentru prima dată în viața lui, la venirea dragului nostru moș, care aduce cadouri copiilor. I-a plăcut, oare, costumul pe care i-l comandasem la atelierul de confecții al Comitetului central? Și cravata asortată? O să le dau un telefon diseară!

După ieșirea din port, Breton a manevrat cu o abilitate care confirma experiența și cunoașterea „terenului” și a reușit să treacă lin peste ruloul oceanului, care se afla la vreo treizeci de metri de mal.

– Foarte periculos acest rulou, îmi explica el. El absoarbe pe cei care vor să-l treacă întotând și apoi, îi

împiedică să se reîntoarcă. Iar când a reușit să-și înecă victimele, le aruncă pe plajă, ca pe niște epave inutile.

– De necrezut, a murmurat Sandu, care se descurca destul de bine cu franceza.

– Și acum, priviți!, ne-a arătat „căpitanul”.

Într-adevăr, de cealaltă parte a rului, oceanul era calm, liniștit, primitor. Valurile mici, care trădau viața care se frământa în adâncimile acestei imensități lichide, se ondulau lent la suprafața, de un albastru infinit. După treizeci de mile, Breton a oprit cele două motoare și a făcut semn adjunctului său să arunce ancora. Sandu era lipit de prora, de unde filma portul îndepărtat și delfinii care veniseră să ne salute, după obiceiul lor.

– Oceanul vă așteaptă, Domnilor!, ne-a invitat Breton.

Ignorând invitația, cei doi băieți se aruncaseră deja în apă, unde o minge de volei – care-i precedase – îi aștepta.

– E rândul Dumneavoastră!, ne-a invitat Breton.

– Nu sunt rechini?

– Bineînțeles că sunt. Dar noi avem îngerul nostru păzitor.

Și mi-a arătat un mic câine, alb cu negru, sau invers, care era culcat la picioarele lui, unde credeam că doarme. Rasa? Un amestec afro-indo-european, în care numai bunul Dumnezeu putea să-i identifice originile. În fața aerului meu incredul, Breton mi-a explicat, cu un râs contagios:

– Se numește Miro, fiindcă vede departe, foarte departe chiar, și este dresat să ne semnaleze orice apropiere a unui rechin, venit din fundul oceanului.

Tot vorbindu-mi, s-a dezbrăcat, ca să rămână în chiiloții de baie, și s-a aruncat în apă, însoțit, puțin mai târziu, de soția lui.

Încurcați, Sandu și cu mine ne-am privit și, fără să mai spunem ceva, ne-am dezbrăcat și am rămas în chiloții noștri, cei de baie nefăcând parte din bagajele noastre. Mama copiilor a pufnit în răs, văzându-ne ca pe bărbații din tinerețea ei. Noi am ridicat din umeri, fataliști, și ne-am alăturat celor din apă. Era un deliciu! Ce spun eu? Un paradis! Apa era caldă, limpede, pură, în starea ei de milioane de ani, când strămoșii noștri au părăsit-o ca să cucerească lumea. Peștii, curiosi, veneau din când în când să ne vadă de aproape și plecau, apoi, dezamăgiți.

Dar, pentru mine, era o fericire! Să mă bălăcesc în apele oceanului primitor, în ziua de Crăciun, zi în care, în fostul meu cămin, invitații tremurau de frig, înainte de a se așeza la masa încărcată cu bunătăți și cu țuica fiartă! Imaginele bunicii mele, a unchiului Alexandru și a Caterinei cea mare, a fratelui meu Mihai, cumițit și îmbătrânit, a inconștientului Picky și a nefericitului Nicu Russu treceau prin fața ecranului din spiritul meu și – în afară de primii trei – cu întrebarea „îi voi revedea vreodată?”

Din apă, observam micuța corcitură Miro, care alerga pe punte, de la dreapta la stânga, supraveghind apariția vreunei aripioare de rechin, lătrând atunci copiii se depărtau prea mult și mișcându-și codița, atunci când Mamadou, mecanicul de bord, îl încuraja. Gazda noastră s-a apropiat de mine, ca să-mi spună:

– Bună idee, plimbarea asta, nu?

– Este extraordinară și nu știu cum să vă mulțumesc.

Bunica ne-a strigat:

– Gata, copii! Probabil că vă este foame! Înapoi!

A fost nevoie de un sfert de oră ca să-i convingă pe copii să urce la bord și să redevină ascultători. Masa era

generos umplută și acest prânz al Crăciunul din 1974 a rămas o amintire de neuitat.

Seara, la hotel, am obținut repede legătura telefonică cu familia mea.

– Nu!, a strigat Olga. Vorbești chiar din Africa?

– După cum auzi. Pentru ce te miri? Credeai că Africa a rămas la tam-tam?

– Ești nostim, ca de obicei.

– Vrei să mă schimb?

– Ah, nu!... Și în ce parte a Africii te afli?

– În Coasta de Fildeș, la Abidjan.

Pe scurt, i-am vorbit despre primele mele impresii, evitând ziua petrecută pe ocean, ca să-i cruț nostalgia sau tristețea. Și am continuat cu:

– V-au plăcut cadourile?

– Da, foarte mult! Ți-l dau pe fiul nostru, care așteaptă cu nerăbdare!

– Tata!, am auzit țipătul lui Alexandru. Costumul este perfect! Mulțumesc, mulțumesc de o mie de ori! Visam să am unul ca acesta!... Tu ai început aventurile tale?

– În câteva zile.

– Și când vii înapoi?

– În martie.

– Vei fi, deci, de ziua mea?

Ce puteam să-i spun? Urechile Securității ascultau fiecare cuvânt.

– Sper, dragul meu... Hai, gata, am să vă mai chem când va fi posibil, fiindcă în curând vom fi în Africa profundă.

– Fii atent, tata, la animale... și, mai ales, la șerpi!

– Am să încerc! La revedere!

– Te sărut, tata! Te iubesc!

– Și eu vă iubesc!

Ziua de 26 decembrie a fost destinată pregătirilor de plecare. Marinescu a lucrat bine, chiar de la sosirea lui, cu ajutorul lui Breton și al PNUD-ului local (*Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare*). Mașinile erau matriculate, cu plăci de identitate și cu autocolante, purtând emblemele și culorile albastre ale Națiunilor Unite, fixate pe portiere. Cei doi șoferi ivoarieni pentru cele două ARO au fost prezenți, de dimineață, la hotel, ca să cunoască echipa și reciproc. Cu ocazia asta, am împărțit locurile:

– ARO 1: Kone (primul șofer african) cu Marinescu, doctorul Gheorghiu și cineastul Sandu;

– camion 1: șoferul român 1, cu economistul Bărbulescu;

– camion 2: șoferul român 2, cu inginerul Vasile;

– camion 3: șoferul român 3, cu operatorul chimist Rotaru;

– ARO 2: Coulibaly (al doilea șofer african), cu mine și cu cei doi profesori de agronomie, Negrescu și Sava.

3.

Plecarea a avut loc în ziua următoare, destul de devreme, ca să profităm de răcoarea dimineții, sub binecuvântarea lui Breton și a colaboratorilor lui. Ieșirea din Abidjan s-a efectuat cu dificultate, din cauza ambuteiajelor provocate de camionetele încărcate peste capacitățile lor, de microbuzele cu pasagerii înghesuți înăuntru ca niște sardele – dacă nu aveau pasageri și pe acoperiș –, de „pousse-pousse” (cărucior tras de om), pline cu munți de mărfuri, și de femeile cu lighenele pe cap, încărcate cu legume, fructe sau diverse preparate culinare, destinate vânzării. Totul, însoțit de strigătele vânzătoarelor, de urletele copiilor legați cu „pagne” (șorturi prinse la brâu), de chemările de pe un trotuar la altul, de înjură-

turile reciproce, în toate dialectele Africii de vest, și de claxoanele automobilelor, care încercau să-și găsească un drum, ca să plece sau să se gareze. Acest haos, care la început ne-a amuzat, s-a sfârșit prin a ne antrena să participăm și noi, cu strigăte și înjurături, care au adăugat dialectul român la practicile locale de secole.

În sfârșit, după mai mult de o oră, am reușit să scăpăm intacti din această aglomerație și să luăm drumul spre nord, către Volta Superioară (actuala Burkina Faso – „Țara oamenilor integri”), prima noastră destinație. Distanța: 750 de kilometri, pe un drum care a cunoscut asfaltul cu mulți ani înainte de venirea noastră. Pe solul roșu de laterită, camioanele de fabricație română sub licența germanului MAN și-au arătat rezistența, ceea ce nu am putut aprecia la cele două ARO, pur românești. Șoferii africani, în ciuda optimismului lor înnăscut, nu reușeau să stăpânească numeroșii cai ascunși în motoarele lor și, ca urmare, dinții roților de angrenaj de la cutia de viteze scrâșneau de disperare, până când au cedat și au blocat ARO 1, la câțiva kilometri de Bouake, orașul din centrul țării. Marinescu a vrut să-și smulgă firele de păr care-i mai rămăseseră, dar nu înainte de a-l omori pe bietul Kone, tânărul șofer ivoarian. De altfel, este exact ceea ce doream să fac și eu cu Coulibaly, celălalt șofer, așezat lângă mine. Prin telefonul mobil cu care Marinescu mă dotase, m-a informat despre accident și am putut fi, după o jumătate de oră, la el. Pentru ce o jumătate de oră? Pentru că fiecare vehicul care merge pe un teren de laterită lasă în urma lui un nor de praf roșu, care reduce vizibilitatea mașinii din spate; în consecință, aceasta păstrează o distanță de securitate de câțiva kilometri, ca să evite să intre în vehiculul din față sau în șanț. Cum eu eram ultimul vehicul din convoi, distanța mea față de Marinescu putea ajunge la douăzeci de kilometri. Pe de altă parte, pe un teren

de laterită, roțile mașinilor, mai ales ale camioanelor, creează așa zisa „tablă ondulată”, adică gropi de câțiva centimetri alternând cu ridicături de câțiva centimetri, care se pot întinde pe kilometri. Acestea obligă pe șoferi să reducă viteza la câțiva kilometri pe oră. Am aflat, mai târziu, că exista o altă manevră de a rula pe „tabla ondulată” prin accelerarea vitezei, pentru ca roțile să atingă numai vârfulurile movilițelor, dar acest procedeu era rezervat conducătorilor experimentați, ceea ce nu era cazul nostru.

Din fericire, șoferii români au avut prevederea de a face față riscurilor de tot felul și luaseră cu ei piese de schimb, printre care alte două cutii de viteză. Schimbarea a durat aproape o oră, în timpul căreia Marinescu a plecat cu celălalt ARO, ca să caute un azil pentru toți, la Katiola, localitatea cea mai apropiată. Noaptea se apropia, pentru că, în regiunea asta, cortina care separă ziua de noapte se ridică la 6,30 dimineața și cade la 6,30 seara, fără zori și fără amurg.

După repararea lui ARO 1, caravana noastră și-a reluat drumul, cu farurile aprinse, căutând prin întuneric localitatea Katiola, unde, la intrare, ne aștepta Marinescu. El ne-a condus la un hotel, unde prima noastră acțiune a fost să ne debarasăm de praful de laterită care ne acoperea din cap până în picioare. Dușurile din micile noastre camere lăseau să curgă un fir de apă roșie, dar nu aveam altă alegere. Contra setei, Breton ne prevenise să nu folosim apa de la robinet din oricare localitate, dacă țineam la sănătatea noastră. Pe piață, nu se găseau decât sticlele cu Evian, așa că MAN 3, încărcat cu sacii de polietilenă și alte mase plastice necesare demonstrațiilor, a devenit depozitul nostru de apă minerală, din care fiecare putea consuma atât cât dorea. Sticla de Evian fiind, pentru noi, prea scumpă, am decis ca folosirea ei să rezume la sete și la spălat pe dinți.